

sommige familiestukken moet je koesteren tot in de eeuwigheid. Ons moemoe was een boerendochter, in 1921 behaalde ze op haar 12de het diploma van 'meesterschap van de Fransche taal': een fraaie gravure van een vlijtig schrijvend kind. Dat diploma moet gevierd

geweest zijn! Pannenkoeken en rijstepap! Of misschien ook niet: boeren uit de Kempen stonden niet bekend om hun frivoliteit. Hoe komen arme boeren aan zo'n prachtige gravure? De expo *Gekregen, getekend, gedrukt* in Het Maagdenhuis toont dat de grafiek in

'De expo toont dat grafiek vaak opduikt op onverwachte plaatsen.'

Vlaanderen wel meer opduikt op onverwachte plaatsen. In OCMW-gebouwen, bijvoorbeeld. Kunstenaars huurden in de 20ste eeuw vaak voor een spotprijs een pand bij het OCMW. Als tegenprestatie schonken zij af en toe een werk. Of ze tekenden in het Gulden Boek van zo'n gebouw. In de expo zien we zo'n boek van rond 1900. Openbare Welstand was toen veel meer een kwestie van liefdadigheid. Wie rijk was en veel tijd had, kon 'armenbezoeker' worden. Armen die bijstand wilden, kregen regelmatig bezoekjes van gefortuneerde controleurs. Die gingen na of het huis er proper bij lag en of de vader niet naar alcohol stonk.

'Vooral de werken uit het interbellum zijn de moeite'

Paternalisme troef. Als dank kregen de armenbezoekers een plaats in het Gulden Boek. De meest voorbeeldige armen kregen van hun kant ook een prijs: wat eten, wat centen én een fraaie gravure. We weten alleen niet of we zo'n armendiploma als achterkleinzoon nog zouden koesteren. Deze expo toont 300 jaar grafiek uit de archieven van het OCMW. Vooral de werken uit het interbellum zijn de moeite.

De link tussen openbare welstand en kunstenaars was toen het sterkst, onder impuls van kunstminnende secretarissen als de dichter Roger Avermaete. Hij was dan weer een vriend van art-decokunstenaar Joris Minne, waarvan hier een prachtig werk hangt. Ook vandaag bestaat het verband OCMW en kunst nog - de recentste tekening is van Sam Dillemans. In het voorlaatste Gulden Boek van het OCMW schetste hij een krijt- en pasteltekening bij de opening van een verpleegtehuis. Prachtig zijn de houtgravures waarop Gerard Gaudaen scènes uit de verhalen van Willem Elsschot vastlegt: een berooide familie die de

schijn probeert hoog te houden voor zo'n armenbezoeker, het zou een scène zijn om nooit te vergeten. (Ive Van Orshoven)

T.e.m. 30/6.

**Maagdenhuismuseum,
Lange Gasthuisstraat 33, 2000 Antwerpen.
Info: [ocmw.antwerpen.be/
maagdenhuismuseum](http://ocmw.antwerpen.be/maagdenhuismuseum).**